

Referat fra møte 1-2022 i Fagrådet for Sammen redder vi liv

- *Tid:* tirsdag 18. januar 2022 kl. 09:00-12:00.
- *Sted:* Teams
- *Deltakere:* Conrad Bjørshol (møteleder), Jo Kramer-Johansen, Erik Zakariassen, Stephen Sollid, Torben Wisborg, Asgeir Kvam, Karin Irene Gravbrøt, Wenche Øiestad (sak 01/2022) og Hedda Bie (referent)
- *Frafall:* Guttorm Brattebø og Trond Nordseth

01-2022   Selvmord

Under sak 01-2022 deltok Karin Irene Gravbrøt og Wenche Øiestad som arbeider med oppfølgingen av handlingsplan for forebygging av selvmord i HelseDirektoratet. I den innledende presentasjon av handlingsplan ble det vist til at det i 2020 var 639 personer som tok sitt eget liv i Norge (467 menn og 172 kvinner) og at selvmord kan være like akutt som somatikk. Oppfølgingen slik den skisseres i handlingsplanen, legger til grunn en 0-visjon for selvmord og flernivåsinntervensjoner på tvers av ulike sektorer for å nå dette. Kunnskapsbaserte tiltak vektlegges og områder som kan være relevant å se i sammenheng med en ny nasjonal førstehjelpssatsing er blant annet befolkningsrettet informasjonsarbeid, opplæringstiltak rettet mot personell i ulike deler av tjenestene, forbedring av den akuttmedisinske kjeden for personer i selvmordsfare og beslutningsstøtteverktøy for AMK og legevaktssentraler. Et overordnet budskap er *Snakk om selvmordstanker – det kan redde liv* og vit hvor du skal ringe ved behov for hjelp. Helsenorge.no er en sentral side til helseinformasjon om dette.

Fagrådet la følgende problemstilling til grunn for drøftingen: *Bør førstehjelp ved suicidfare inkluderes i strategien og hva skal evt. omtales?* Betydningen av å inkludere tiltak som har dokumentert effekt ble lagt til grunn.

I den etterfølgende diskusjonen stod Fagrådet samlet om vurderingen av at selvmord bør inkluderes i en ny strategi. Et område som ble vurdert som særskilt viktig var AMK og legevaktssentraler og gode beslutningsstøtteverktøy for disse tjenestene, samt kompetansetiltak (eks VIVAT-kurs for AMK). Det ble vist til at dette arbeidet bør sees i sammenheng med den fjerde revisjonen av norsk indeks for medisinsk nødhjelp, som NAKOS har redaktøransvar for. Det ble videre poengtert at hovedbudskap i befolkningsrettede selvmordsforebyggende tiltak henger sammen med sentrale budskap innenfor førstehjelpsfaget med vektlegging av egenberedskap og tidlig varsling, og betydningen av at denne helsekompetansen gis i ulike livsfaser.

Konklusjon: Det utarbeides et eget avsnitt om selvmord som vektlegger nødmeldetjenesten og betydningen av egenberedskap i befolkningen (tør å snakke om det og vit hvor du skal ringe). Ansvarlig for oppfølging: Conrad Bjørshol i dialog med Karin Irene Gravbrøt og Wenche Øiestad

10-2021   Strategidokument

Fagrådet gjennomgikk revidert utkast til strategi og flere momenter ble løftet fram i gjennomgangen:

- Det er viktig at førstehjelp ikke omtales så snevert at helsepersonell blir utdefinert.
- Funn og budskap fra arbeidet [Eldre i den akuttmedisinske kjeden - Norce \(norceresearch.no\)](https://www.norceresearch.no) er relevant for strategiarbeidet, samtidig som Helsedir har pekt på eldre som en viktig målgruppe.

- Helsekompetanse er et viktig begrep som må løftes fram i strategien.
- Strategien må være framtidsrettet og førstehjelpen må være tilpasset behov som gjelder til enhver tid (bildet kan endre seg).
- Det er viktig å løfte fram det som er felles for alle tiltak: Mistenke alvorlig tilstand – ringe 113 – starte førstehjelp sammen med 113. Tabellen i utkastet kan være en illustrasjon for dette, der også selvmord kan inkluderes.
- I diskusjonen om PLIVO ble det løftet fram at egensikkerhet er en mer relevant tilnærming som er relevant for mange situasjoner.
- Fagrådet vurderte det som viktig at førstehjelpsstrategien er forankret på myndighetsnivå slik at tiltak kan veies opp mot opp mot ulike hensyn. Det gis autoritet når man har med helsemyndighetene.
- utfordringer fra å gå fra prosjekt til drift er et sentralt område som bør omtales.
- Evaluering og målinger er et viktig tema der bruken av kvalitetsregistre – eks pandemiregisteret, slag/hjerteinfarkt – bør løftes fram. Muligheten til å faktisk kunne evaluere bør sikres, samtidig som det er viktig å kunne følge med på hva vi driver med.

Til oppfølging: Conrad Bjørshol innarbeider innspill gitt i møtet og sender ut revidert utkast til gjennomlesing med ev oppfølgingsoppgaver. Erik Zakariassen kontakter Norge for å få en kortversjon av rapporten *Eldre i den akuttmedisinske kjede*.

02-2022   Verdens hjerte- og lungeredningsdag

I diskusjonen rundt saken viste Fagrådet til at verdens hjerte- og lungeredningsdag er en av flere merkedager ilt året (eks selvmord er en annen), og det er relevant å se markering i sammenheng med arbeidet som gjøres under frivillighetens år. Det er også 5 års-making for dugnaden, der det kan være relevant å synliggjøre prosjekter som Gjensidigestiftelsen har støttet

Til oppfølging: Conrad Bjørshol tar kontakt til Gard Johansen og Gjensidigestiftelsen. Norsk Førstehjelpsråd, som har tatt initiativ overfor egne medlemsorganisasjoner til samordning under frivillighetens år, orienteres om diskusjonen i møtet.